

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

підготовки магістра
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки
освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента «Педагогічна практика» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, за освітньо-професійною програмою Освітні, педагогічні науки.

Розробник: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:
(доц. Белкіна-Ковальчук О. В.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

I. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка, 011 Освітні, педагогічні науки, Освітні, педагогічні науки ОС Магістр	Нормативна
		Рік навчання 1
Семестр 2		
Самостійна робота 168 год.		
Консультації 12 год.		
Форма контролю: залік		
Кількість годин/кредитів 180 /6		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Викладач: Белкіна-Ковальчук Олена Віталіївна,
Науковий ступінь кандидат педагогічних наук,
Вчене звання доцент
Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
Телефон: +380502789814,
Електронна пошта: belkina-kovalchuk.olena@vnu.edu.ua
Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація практики.

Педагогічна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня магістра з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», здійснюється відповідно до навчального плану та спрямована на формування професійних компетентностей та спроможностей прийняття самостійних рішень в реальних умовах викладання, властивих майбутній педагогічній діяльності.

2. **Пререквізити:** «Дидактика з методиками викладання у вищій школі», «Технології формування критичного та дивергентного мислення», «Правові аспекти освітньої діяльності», «Педагогічна конфліктологія», «Девіантологія студентської молоді».

Постреквізити: «Проектування освітніх систем», «Андрогогіка з основами акмеології», «Освітній менеджмент і маркетинг», «Інформаційно-комунікативні технології в освіті», кваліфікаційна робота.

3. **Метою** даного виду практики є формування в здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти професійних знань, умінь,

досвіду в межах викладацько-педагогічного процесу; особистісних якостей викладача закладу вищої освіти; готовності майбутнього фахівця до виконання різних видів робіт (навчальної, методичної, наукової, організаційної) та самостійної трудової діяльності.

Основними завданнями педагогічної практики є:

- поглиблення й удосконалення теоретичних знань зі спеціальних і педагогічних дисциплін, встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю;

- оволодіння сучасними освітніми педагогічними технологіями;

- стимулювання прагнення до вдосконалення своїх педагогічних здібностей з метою творчого вирішення завдань навчання і виховання;

- розвиток особистісних якостей, необхідних викладачу в його професійній діяльності;

- формування активної позиції та професійно значущих якостей особистості майбутнього викладача (комунікативних, організаторських, діагностичних, проєктувальних, дидактичних, аналітичних);

- ознайомлення з основними особливостями професійної діяльності викладача ЗВО, озброєння здобувачів освіти практичними вміннями спостерігати та аналізувати освітньо-виховну роботу;

- проведення студентами-практикантами різних видів навчальних занять із застосуванням різноманітних методів, які активізують пізнавальну діяльність студентів, забезпечують проблемність у навчанні;

- створення умов для розвитку здібностей і самореалізації здобувачів освіти, для формування їх власного стилю діяльності та потреби у самовдосконаленні;

- формування у здобувачів освіти творчого та дослідницького підходів до професійної діяльності;

- засвоєння основ педагогічної та методичної майстерності, первинного дидактичного досвіду викладача, розвиток навичок професійної рефлексії.

Відповідно до освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки у ході вивчення ОК «Педагогічна практика» у здобувачів освіти необхідно сформувати **інтегральну, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності**, а саме:

ІК. Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК6. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК5. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проєкти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу освіти.

СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

СК8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

СК10. Здатність до самопрезентації результатів професійної діяльності, до особистісного та професійного розвитку впродовж життя.

Результати навчання

Очікувані результати навчання:

РН2. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

РН7. Створювати відкрите освітньо-наукове середовище, сприятливе для здобувачів освіти та спрямоване на забезпечення результатів навчання.

РН8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

РН9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати,

систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

PH11. Здійснювати консультативну діяльність у сфері освітніх, педагогічних наук.

PH12. Здійснювати самооцінювання професійної діяльності, планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Важливою умовою, яка забезпечує ефективне використання обмеженого навчального часу, що відводиться на практику, є підготовка здобувача освіти до цього виду діяльності.

Здобувач освіти повинен:

- до початку практики отримати від керівника практики фахової кафедри інформацію щодо порядку оформлення необхідних документів;

- взяти участь у настановній та підсумковій конференціях по практиці;

- своєчасно прибути на базу практики;

- своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики і відповідними інструкціями, старанно готуватись до кожного виду діяльності ;

- організовувати свою роботу відповідно до вимог, правил внутрішнього розпорядку закладу, в якій він проходить практику, розпоряджень адміністрації керівників практики;

- нести відповідальність за виконану роботу;

- за необхідності і вимог закладу-базы практики пройти медогляд;

- проявляти свою професійну компетентність;

- бути зразком відповідальності, організованості, дисциплінованості, ввічливості, працьовитості;

- вести щоденник практики;

- після закінчення практики своєчасно представити на кафедру звітну документацію керівникам для перевірки.

Керівник практики від закладу вищої освіти:

- встановлює зв'язок з базами практики, розподіляє здобувачів освіти за місцями проходження практики;

- забезпечує проведення настановної та звітної конференцій практики;

- у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;

- контролює забезпечення нормальних умов праці здобувачів освіти;

- систематично контролює хід роботи практикантів, їхню дисципліну;

- бере участь у вирішенні конфліктних ситуацій, у разі їх виникнення;

- оцінює результати виконання програми практики;

- складає звіт про підсумки практики.

V. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	<p>Участь в настановній конференції з виробничої практики; ознайомлення з програмою практики і вимогами до оформлення її результатів.</p> <p>Складання календарного плану на період практики. Консультації з керівником щодо проведення та організації навчальних занять.</p>
2. Ознайомлювальний	<p>Знайомство з умовами проходження практики. Ознайомлення із завданнями, програмою, звітною документацією з практики, з розподілом за базами практики.</p>
3. Основний	<p>Складання індивідуального плану роботи, практична діяльність відповідно до плану, попередня розробка організаційних форм роботи, консультації з методистом та викладачами - керівниками практики. Виконання основних завдань практики, аналіз та обговорення отриманих результатів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення з навчально-методичною, організаційною, науковою та виховною роботою бази практики; - ознайомлення з програмно-методичним забезпеченням ОК на базі практики; - відвідування навчальних занять провідних фахівців на базі практики, спостереження за планом проведення заняття, роботою педагога та здобувачів освіти; - підготовка студентами-практикантами необхідних матеріалів для проведення навчальних занять, самостійної роботи здобувачів освіти; - проведення навчальних занять зі здобувачами освіти; - виховна діяльність зі здобувачами освіти; - участь у проведенні методичної, виховної, організаційної та дослідницької роботи бази практики; - розробка та апробація методики

	дослідно-експериментальної роботи. Збирання фактичного матеріалу, його систематизація, класифікація, інтерпретація.
4. Підсумковий	Оформлення звіту з практики, отримання письмової характеристики з місця проходження практики, в яку вноситься оцінка роботи практиканта. Всі звітні матеріали здаються для здійснення контролю керівнику практики. Участь студента – практиканта у підсумковій конференції.

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітуються про виконання завдань практики.

Форми звітності здобувачів освіти за практику:

- *щоденник практики*, в якому подається календарний план роботи, робочі записи, результати. У щоденнику відображається робота практики по тижнях.
- *характеристика*, яку складає керівник практики від закладу, з його підписом та печаткою закладу;
- *творчий звіт* за результатами проходження практики;
- *пакет матеріалів*, відповідно до завдань практики;
- *фотоматеріали*, що демонструють проведення різних форм роботи (за можливості).

VI. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Під час виробничої практики здобувачі освіти повинні виконати такі індивідуальні завдання :

1. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях щодо організації та проходження науково-дослідницької практики.
2. Скласти календарний план роботи та графік проходження практики.
3. Вести щоденник практики про результати практичної роботи.
4. Вивчити досвід та систему навчально-методичної, організаційної, наукової та виховної роботи на базі практики.
5. Засвоїти основні форми, методи проведення занять різного виду.
6. Опанувати методикою підготовки та проведення навчальних занять різного виду.
7. Опанувати організацію самостійної роботи здобувачів освіти.
8. Ознайомитись з виховною роботою на базі практики, організувати виховні заходи зі здобувачами освіти.
9. Розробити план-конспект навчальних занять.
10. Відвідати навчальні заняття провідних фахівців бази практики та своїх колег-практикантів, провести власні навчальні заняття.
11. Розробити та апробувати методики дослідно-експериментальної роботи. Продовжити збирання фактичного матеріалу, його систематизацію, класифікацію, інтерпретацію.
10. Підготувати звіт про проходження практики.

11. Оформити та захистити матеріали практики.

VII. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Якість щоденника практики. Коректність планування різних видів діяльності та підсумків про їх виконання в щоденнику практики	10 балів
2. Відвідування занять провідних фахівців бази практики, колег-практикантів, їх обговорення	10 балів
3. Участь у проведенні методичної, виховної, організаційної роботи на базі практики	10 балів
4. Підготовка та проведення навчальних занять:	50 балів
– Розробка планів-конспектів навчальних занять	15 балів
– Проведення навчальних занять	25 балів
– Участь в обговоренні занять, зворотній зв'язок, рефлексія	10 балів
5. Організація та проведення виховного заходу зі здобувачами освіти	10 балів
6. Звіт про проходження практики	10 балів
Сума	100

VIII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Уся політика оцінювання базується на врахуванні Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань практики;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної

добročесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

У разі здобуття неформальної/інформальної освіти під час проходження практики, визнання її результатів здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти переддипломної практики:

Загальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти за проходження виробничої практики – 100.

100-90 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. На захисті практики допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що не впливають на розуміння навчального матеріалу та вміння ним оперувати.

89-82 бали – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігається часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним.

81-75 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігається часткове неусвідомлення матеріалу, труднощі оперування ним.

74-67 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки; у щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведення запланованих видів завдань; зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань.

66-60 балів – здобувач вищої освіти підготував усі необхідні матеріали практики, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт оформлені неправильно; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях.

65-0 – здобувач освіти підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики; неправильно оформлені щоденник, звіт; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що свідчать про нерозуміння навчального матеріалу. Характеристика керівника від бази

практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики даним здобувачем освіти.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

ІХ. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення практики у тижневий термін (або до дати вказаної як дедлайн) кожен здобувач освіти повинен подати керівнику практики для захисту пакет звітної документації. Після перевірки керівником практики документації практики, поданої здобувачем освіти, відбувається її захист. Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі не отримання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі. У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за практику.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Болкотун З.А. Стандарти оформлення бібліографічних посилань.
URL: https://www.nas.gov.ua/publications/books/series/9789660247048/Documents/2018_15/18_15_Bolk.pdf

2. Караман О. Л., Степаненко В. І., Юрків Я. І. Наскрізна програма з практики зі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»: навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, організаторів і керівників практики. К. : Талком, 2022. 138 с.

3. Мірошніченко В. І., Гончаренко О. А., Тушко К. Ю. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2021. 168 с.

4. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи. Навч. посіб. Київ: Центр навч. л-ри, 2019. 472 с.

5. Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки / затвердженого 30.08. 2023 р. URL: https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D1%83.pdf

6. Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ №610 від 23.03.2021 р. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/standarty/2021/03/25/Standart%20na%20hrupu%20profesiy_Vykladachi%20zakladiv%20vyshchoyi%20osvity_25.03.pdf

7. Стинська В. В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник. Івано–Франківськ, 2022. 180 с.

8. Pedagogical Interaction in Hugh School, the Structural and Functional Model of Pedagogical Interaction // INTERNATIONAL JOURNAL OF ENVIRONMENTAL & SCIENCE EDUCATION 2016, VOL. 11, NO. 9, 2553-2566

Інформаційні ресурси

1. Методи навчання та їх класифікація // Сайт «Osvita.Ua» URL: <http://osvita.ua/school/theory/780/>

2. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі URL: http://moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv.doc

3. Теорія та методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1488/1/Особливості,%20проблеми%20та%20шляхи%20активізації%20самостійної%20роботи%20студентів.pdf>